

Faruk Duman
SESLERDE
BAŞKA SESLER

♥
CAN

2. BASIM

öyküler

Faruk Duman
SESLERDE
BAŞKA SESLER

TÜRK YAZARLARI

Dizgi

Serap Bertay

Düzeltili

Faruk Duman

Kapak Düzeni

Semih Özcan

Montaj

Mine Sarıkaya

İç Baskı

Özal Basımevi

Cilt

Eko Ofset

Kapak Baskı

Çetin Ofset

1. basım: 1997

2. basım: 2004

ISBN 975-510-764-9

© Faruk Duman / Can Yayınları Ltd. Şti. (1997)

Faruk Duman
SESLERDE
BAŞKA SESLER

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

yayinevi@canyayinlari.com

**FARUK DUMAN'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

AV DÖNÜŞLERİ / *öykü (2002 Sait Faik Hikâye Armağanı)*

KEDER ATLISI / *öykü*

NAR KİTABI / *öykü*

PİRİ / *roman*

SESLERDE BAŞKA SESLER / *öykü*

Faruk Duman, 1974 yılında Ardahan'da doğdu. Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Kütüphanecilik Bölümü'nden mezun oldu. Can Yayınları'nda editör. *Av Dönüşleri* ile 2000 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı.

İÇİNDEKİLER

Sevgilimin Kır Atı.....	9
Gel Ağabey Gel.....	27
Düşüşler	35
Seslerde Başka Sesler	43
İshk Çeşitlemeleri	51
Bıyıklarına Ağlayanın Öyküsü	59
Ben de Seninle Geleceğim.....	63
Sanırım Biri Benim.....	67
Okyanusa Yeniden... ..	71
Kâğıt Gemiler Sayfası.....	77
Bir Beyazlığın Ortasında	83
Şarkı Benim İçimde.....	89
Uykunun Kuyusundaki Deve.....	95

SEVGİLİMİN KIR ATI

I

GUGGU KUŞU

Başımıza onca işi açan kış artık gidiyor. Dediler ki kış böyle gider. Her yerden oluk oluk su çağılıyor. Lele demişti ki, bahar geldiği zaman bir iyice uyanık olmak gerekiyormuş. Çiçeklerin kokusuna, armut ağacının gelinlik kız gibi bir o yana bir bu yana salınışına aldırmadan uyanık olmalıymış. Tarlalarda guggu kuşlarının ötüşüne bile ağırbaşlılıkla yanıt vermeliymiş. Hele dereye inmek aman çok tehlikeliymiş. Anama sorup öğrendim. Ana, dedim, bahardan korkulur mu? Korkulmaz, dedi. Bahardan korkulur mu imiş? Sonradan anladım, Lele kabarıp gürleyen sulardan korkarmış. Nehir, oğlunu alıp gitmiş de ondan. Koyağa gömülü nehir. Baharda kabarıp deliren nehir. İyi de, yalnız nehir mi delirir baharda, olmaz. Olur mu hiç? Kuş da delirir, ağaç, çiçek, böcek, kızlar, oğlanlar hep delirir. Bulutlar delirir örneğin. Koyağın başında kaynayıp duran

bir kaynak var. Adamın dişini kırar, parçalar, öyle soğuk. O bile delirir.

Anamla tarlaları geziyoruz. Bir guggu kuşu ötüp duruyor. Sanki burada, kulağımın dibinde. Hem burada, hem orada. Her yerde guggu kuşu ötüyor. Anam hep anlıyor ne dediğini. Durup durup zıplıyorum yerimde. Bana da de ana, bana da de. Ne diyor, desene bana da. Anam dinliyor guggu kuşunu. Ne diyecek, diyor. Bahar geldi, çiçek böcek hep açtı, daha benim başım kadar bile yağ yapmadınız, diyor. Yapmadık mı ana? Yaptık, yaptık. Değil başı, bedeni kadar bile yağ yaptık. Ne bilecek, kuşcağız. Garip kuşcağız...

II

ARMUT HIRSIZI

Bizim bir bahçemiz var. Lele, Nuh Peygamberi anlatıp dururdu. İşte bu Nuh Peygamberin bir gemisi varmış. Bu gemiyi yapmasını Tanrı öğütlemiş ona. Demiş ki, bak ben bu insanoğluna çok kızdım, demiş. Ben bu insanoğluna toprak verdim, ağaç verdim, su verdim, el ayak verdim, demiş. İnsanoğlu kördür. Doğru yolu bilmedi. Ne yapayım, ben anlattım da o beni dinlemedi. Çoğaldıkça çoğaldı, sonra kavga etmeye başladı. Bu kavgadan da ben çok rahatsız oldum. Çok gürültü çıktı, rahatım kaçtı. Ben de insanoğlunu yok etmeye karar verdim. Şimdi sen bir gemi yap kendine. Her bir canlıdan bir çiftini al, bunu da bu gemiye koy. Ben

bu dünyayı hep suya boğacağım... İşte böyle demiş Tanrı, Nuh Peygambere. O da bir koca gemi yapmış. Sonra da içine doldurmuş ne bulduysa. İşte bizim bahçe, bu Nuh Peygamberin gemisine benziyor. Elma, armut, erik, ceviz, boy boy, çeşit çeşit her meyveden var bizim bahçede. Lele bekçilik ediyor, ben de arada bir gidip görüyorum onu.

İşte böyle, Lele'yi görmüş, köye dönüyordum. Birden bir yağmur patladı. Oyle, bahçenin içinde kaldım. Bahçe dediğin bir koca orman. Lele'nin kulübesine döneyim desen, dönülmez. Koşayım desen kâr etmez. Ama yağmur da öyle bir bastırmış ki. Hem duracak gibi de değil. Ne yapayım şimdi ben? Aklıma koca armut ağacı geldi. Bu armut ağacı ağaç gibi değil. Asırlık. Buralarda bir eşi daha yok. Diyorlar ki bu ağaç ölümsüzmüş. Yoksa böyle bir ağaç daha gelmemiş. Saçlı Bibi'nin söylediğine göre bu ağaç peygamber ağacıymış. O zamanlar peygamber efendimiz, buralarda gezmeyi severmiş. Bir gün, gelip armut ağacının altına durmuş. Ne güzel ağaç, demiş. İşte o günden sonra armut ağacı kollarını bir açmış, yapraklarını bir büyütmüş... Böyle yağmur yağdığı zaman altına bir damla su düşmez. Hem yakındı da, koşup altında yağmur dinene kadar oturayım, dedim. Bahçe de bahçe... Bir uğultu, bir hışırtı, hava da karardı, korktum. Lele, neredesin?

Gelip oturdum ağacın altına. Yağmuru seyrediyorum. Gözümün önünden tavşanlar akıyor. En çok canavardan korkuyorum. Geçen kış Lele'nin başına gelenlerden sonra, nerede bir ses duysam işte, diyorum. Canavar geldi,

yiyecek beni. Yiyip yutacak, ne bir parçam kalacak, ne bir tozum.

Öyle oturmuş yağmuru izlerken başıma bir armut düştü. Nereden geldiğini anlamadım. Korkudan tir tir titriyorum. Başımı alıp nereye gitsem? Sonra bir armut daha. Kendi kendime, biri bir yere saklanmış, benimle dalga geçiyor, dedim. Ağacın çevresinde fır dönüyorum. Nereye saklanmış olabilir? Yok. Ormanın içi şıpır şıpır. Yaprakların üzerinde bir yağmurdur çağlıyor. Soluğumca küfrediyorum. Benimle dalga geçenin anasına avradına sövüyorum. Sesimi duyduğundan bile emin değilim ya, ayıp yerlerine sayıyorum. Ağzına, yüzüne, her bir yerine küfrediyorum. Nereden öğrenmişim bunca küfrü? Ama kimse yok. Orman karardıkça kararıyor. Cevizler, erik ağaçları, gürgen, kayın, Nuh'un Gemisi gibi çağıl çağıl. Tavşanlar, kokarcalar kaçışıp duruyor. Her bir yılan bir deliğe girmiş, her yaprağın altında bir böcek. Ama kimse yok. Çevremde bir sürü armut ağacı var. Bu armut kimin armudu? Hangi ağacın meyvesi? Ne bileyim. İçimden sövüyorum arada bir. Kitapsızın biri saklanmış bir yerlere.

Ansızın usum aydınlanıyor. Altına girip yağmurdan sakındığım ağacın da bir koca armut ağacı olduğunu nasıl unutturum? Başımı kaldırıp ağacın dallarına, koca yaprakların arasına bakıyorum. Dayımoğlu Hasan. Allahsız Hasan. Bunca küfre nasıl dayandım da bir hık bile demedin, Hasan. Orada dalların arasına sinmiş, bal armutları bir bir koparıyor. Bir dişleyip atıyor kafama. Yerden koca bir taş alıyorum. Hasan dayanamayıp konuşuyor.

"Dur, anama sövdün ha!"

"İn aşağı Allahsız, toprak yedireceğim sana."

"Bok yedirirsin, bak Lele geliyor."

Dönüp bakıyorum. Lele ne gezer? Orman, alacakaranlık, yağmur. Lele yok. Hasan zıplayıp kaçıyor. Düşüyorum peşine. Yağmur, çamur, boşver. Yakalasam boğazlayacağım, diyorum. Kim bilecek kim öldürdü? Öldürür giderim. Çok geçmeden canavar üşüşür nasıl olsa. Koy ağlaşsınlar, dizlerini dövsünler. Hasan gibi bir ite değer mi?

Suya çamura battık, ormana gömüldük, sonra ne oldu bilmiyorum. Dediler ki, ağaca çarpmışım. Bir de uyandım, beni evde, ocağın yanına uzatmışlar, anam alınma elini koymuş dua okuyor. Elim kolum kırık, davul gibi dövülmüş, şişmişim. Herkes orada, başımda durup duruyor. Babam, anam, Hasan bile orada. Onu görünce yerimden kalkmaya çalışıyorum. Bir taş alıp yaracağım kafasını. Elimden –dilimden– geldiğince sövüyorum. Anasına avradına, bacısına düz gidiyorum. Babam, o koca, sarı bıyıklarını çevirerek gülüp duruyor.

"Bir daha kızdırmayın," diyor, "bir daha kızdırmayın benim kızımı."

III ÇAĞIRDAK

Zeyra kuşunu bilir misiniz? Onu yalnız masallarda bilirdim. Anamın dizine başımı koyup da gözlerimi kapatınca beliriverirdi. Anam

geçmiş günleri bir dua gibi anlatırdı bana. Evimizin üzerine bir gölge düşerdi. Tansığa inanzmazdım, o anlatırdı, ben dinlerdim. Dinledikçe ayaklarım yerden kesilirdi. Koynumda gezen bir korku gibi uçuşurdu, zeyra kuşu. Bulutların arasından birdenbire gelirdi, bir göz açıp kapayıncaya kadar. Apansız iner, o pamuk kanatlı kazlarımı alıp giderdi. Orada, o tezek yığınının yanı başında, tozun toprağın içine uzanır, civcivleri kollarımın arasına hapsederdim. Zeyra kuşu az öteye konar, beni gözetlerdi. Onu insanlardan hiç ayırdetmedim. Hatta çoğu kimseden akıllıydı. Babam onun Ankara'dakilerden daha akıllı olduğunu söylerdi. O zamanlar Ankara'dan çok söz edilirdi. Orada bir başbakan varmış. Bu başbakan öylesine aptalmış ki, halk bunun hakkında binlerce fıkra uydurmuş. İşte zeyra kuşu böyle bir kuş. Düşünen bir kuş. Orada, tozun toprağın içinde beni gözler, civcivleri yiyip yutmak için fırsat kollardı. Çok uzun, kara tüyleri vardı. Nerede yaşadığını kimse bilmezdi. Bazen koyanın orada, kayalıkların tepesinde görülürdü, ama yuvasını gören olmamıştı. Böyle pis bir kuştur bu zeyra kuşu. Sonradan dillere destan olmuş, ağızdan ağıza geçmiş. Zalımlar için, zulmedenler için söylenir olmuş. Zeyra.

Bahçede, armut ağacımın altında oturmuş ağlıyordum. Tepemde onlarca kuş dönüp duruyordu. Ağaçların başında uçuşuyor, elmayı, armudu, cevizi harap ediyorlardı. Çaresizdim. Bir ağıt yakacak gücüm yoktu. Öyle oturup ağlamaktan başka elimden ne gelirdi? Hiç! Bir de baktım, karşıdan Lele göründü. Acelesi var-

dı. Beni görünce önce durakladı, sonra gidip bir ağacın altına işedi. Sonra yavaştan yanıma geldi. Baktı ben ağlıyorum.

"Lele, kuşlara baksana..."

Anladı.

"Dur sana bir oyuncak yapayım," dedi. Ağaç dallarını eğdi büktü, garip birşeyler yaptı. Çevirmeye başladı. Oyuncak korkunç bir ses çıkarıyordu. Yerimden fırladım.

"Buna çağırdak derler."

"Ver bana."

Çağırdağı elime aldım, başladım çevirmeye. Sonra keyifle koşmaya, zıplamaya koyuldum. Lele başını önüne gömdü, yoluna gitti. Ben o elma senin bu armut benim gidip geliyor, kuşların anasına avradına sövüyordum. Bir yandan da Lele'nin son sözlerini bir türkünün gaydasına uydurup bağır bağır bağırıyordum. Buna çağırdak derler, bununla kuşları ürküt. Guggu, sığırcık, şahin, zeyra, hepsini...

IV

SEVGİLİMİN KIR ATI

Geçen yıl aralık ayındaydı. Gece gündüz kar yağıyor, günler bir çığ gibi akıp duruyordu. Kar bir yükseliyor, bir alçalıyordu. Bir keresinde öyle çok yağmıştı ki, evler görünmez olmuş, kış köyümüzün üstüne bir yaprak gibi düşüp öylece kalmıştı. Çoluk çocuk, küreklerimizle yardımıyla tüneller açarak meydanda buluşmuş, bu büyüünün keyfini çıkarmıştık.

Birkaç gün içinde eriyip alçalmıştı kar, ama daha uzun süre toprakta öylece kalacaktı, biliyorduk.

İşte o günlerdeydi. Nenenin ölümü hepimizi üzmüştü.

Sevgilimin bir kır atı vardı. Onu kır atının üzerinde görmüş, orada ansızın büyümüştüm. Kollarını çemremiş, atının dizginlerine yapışmıştı. Arada bir alnını siliyordu. Atının üzerinde öyle heybetli duruyordu ki onu babama benzettim. Babam geldiğinde bu topraklarda kimsecikler yokmuş. Kuşlar, ağaçlar kimsesizmiş. Yılanlar bir delikten bir deliğe akarmış. Kasketini eline almış, sonra bir kazık çakmış buraya babam. Öyle kara bıyıklı bir adammış. Sevgilime benzermiş. Sevgilimin bir kır atı vardı. Şimdi kar yağdığında öyle beyaz beyaz düşünürüm. Yer gök pamağa keser, her şeyi, her şeyi sevgilimin kır atına benzetirim.

Neneyi uçurumun dibinde bulmuşlar. Yüzükoyun. Karın içinde, toprağı kucaklamış, yatıyormuş. Anlam verememişler. Nasıl gitmiş, nasıl ölmüş, nasıl bir yeri kırılmamış... Köylü başına toplanmış. Çocukları koymayın, demişler. Biz de gitmedik. Sonra o kışta kıyamette sessiz sedasız gömdüler. Ocağın başında Saçlı Bibi'yi gördüm. Mırıl mırıl... bir dua okuyordu.

Allahın sevgili kulu... Atmış uçurumdan kendini, ama bir şeycikler olmamış. Burnu desen kanamamış. Uçar gibi atlamış kayadan. Öyle pamuk gibi düşüp teslim olmuş. Karı bir kucaklamış... Ne kucaklamayacak, Allahın sevgili karı, tertemiz. Nene kadar temiz. Geçen bahar da öyle olmadı mıydı...

Saçlı Bibi'ye sordum.

"Geçen bahar ne oldu Bibi?"

"Ne olacak, Allahın sevgili kulu... Hıdır'la İlyas'ı gördü gökte. Nene bir gördü, ama gören bir dilek dileyecek. Hemen söyleyiverecek. Gökte bir şimşek çaktı, nene Allah dedi, başka da bir şey diyemedi. Allahın... Şu kar gibi ak pak."

İşte böyle... Sevgilimin bir kır atı vardı, koşmasını bilmez uçardı. Yel gibiydi. Ayakları yere değmez, bir zerre toz kalkmazdı, öyle köpük köpük bir attı. Sevgilim üzerine bir yumulurdu atın, koşar da koşardı. Sevişir gibi. Atın yeleleri sevgilimin saçlarına karışırdı. Bir su gibi akardı. Sevgilimi ikinci görüşüm derede olmuştu. Yıkanyordu. Kayalıklardan akan suyun altına girmiş, köpükler içinde yitmişti. On altısında bir kızdım. Yüzüme kan yürümüştü. Gözlerimin önü kararmıştı. Onu orada bırakıp kaçmıştım. Ayaklarıma dikenler batmıştı. Öyle köpük köpük, suların içinde bir alabalık gibiydi. Beni

Faruk Duman

SESLERDE BAŞKA SESLER

'Atın yeleleri sevgilimin saçlarına karışırdı. Bir su gibi akardı. Sevgilimi ikinci görüşüm derede olmuştu. Yıkanyordu. Kayalıklardan akan suyun altına girmiş, köpükler içinde yitmişti. On altısında bir kızdım. Yüzüme kan yürümüştü. Gözlerimin önü kararmıştı. Onu orada bırakıp kaçmıştım. Ayaklarıma dikenler batmıştı. Öyle köpük köpük suların içinde bir alabalık gibiydi...'

Faruk Duman, 1997 yılında, öykülerini bir araya getirdiği *Seslerde Başka Sesler*'le çıkmıştı okur karşısına. Henüz yirmi üç yaşında olmasına karşın öykülerindeki sağlam yapı ve dil işçiliği ile yepyeni, değişik bir sesin müjdesini vermiş, ilk kitabıyla edebiyat çevresinin dikkatini çekmişti. Yeteneğinin pırıltılarını sergilediği, edebiyatımızda kalıcı bir yer edineceğinin ipuçlarını verdiği özgün öykülerden oluşan bu kitap, 1998 yılında *Orhan Kemal Öykü Ödülleri*'nde ikincilik almıştı. Yazarın yeniden gözden geçirdiği kitap, kendine özgü şiirsel diliyle yaşamın içinden, sıradan insanların küçük dünyalarını anlatıyor. **Faruk Duman**'ı henüz okumamış olanlar için *Seslerde Başka Sesler* iyi bir başlangıç kitabı.

Kapaktaki resim: BURHAN UYGUR

ISBN 975-510-764-9

9 789755 107646

<http://www.canyayinlari.com>